

**provincie
groningen**

Afbakening organisatorische grenzen

CO2 PRESTATIELADDER
PROVINCIE GRONINGEN

Inleiding

De provincie Groningen maakt zich hard voor duurzaamheid. In het coalitieakkoord 'Verbinden, versterken, vernieuwen' stelt het college de verantwoordelijkheid te nemen voor het tegengaan van klimaatverandering. Concreter wordt daarin benoemd dat wordt ingezet op minder CO₂-uitstoot, met een beoogde reductie van 55% in 2030. Die ambitie geldt voor de gehele provincie. Als organisatie dienen wij hier vanuit een voorbeeldfunctie ook zelf op in te zetten. Om de duurzaamheid binnen de organisatie te bevorderen is het DT akkoord gegaan met het Uitvoeringsprogramma Duurzame Ontwikkeling. De CO₂ prestatieladder maakt hier onderdeel van uit en is gestart in de zomer van 2021.

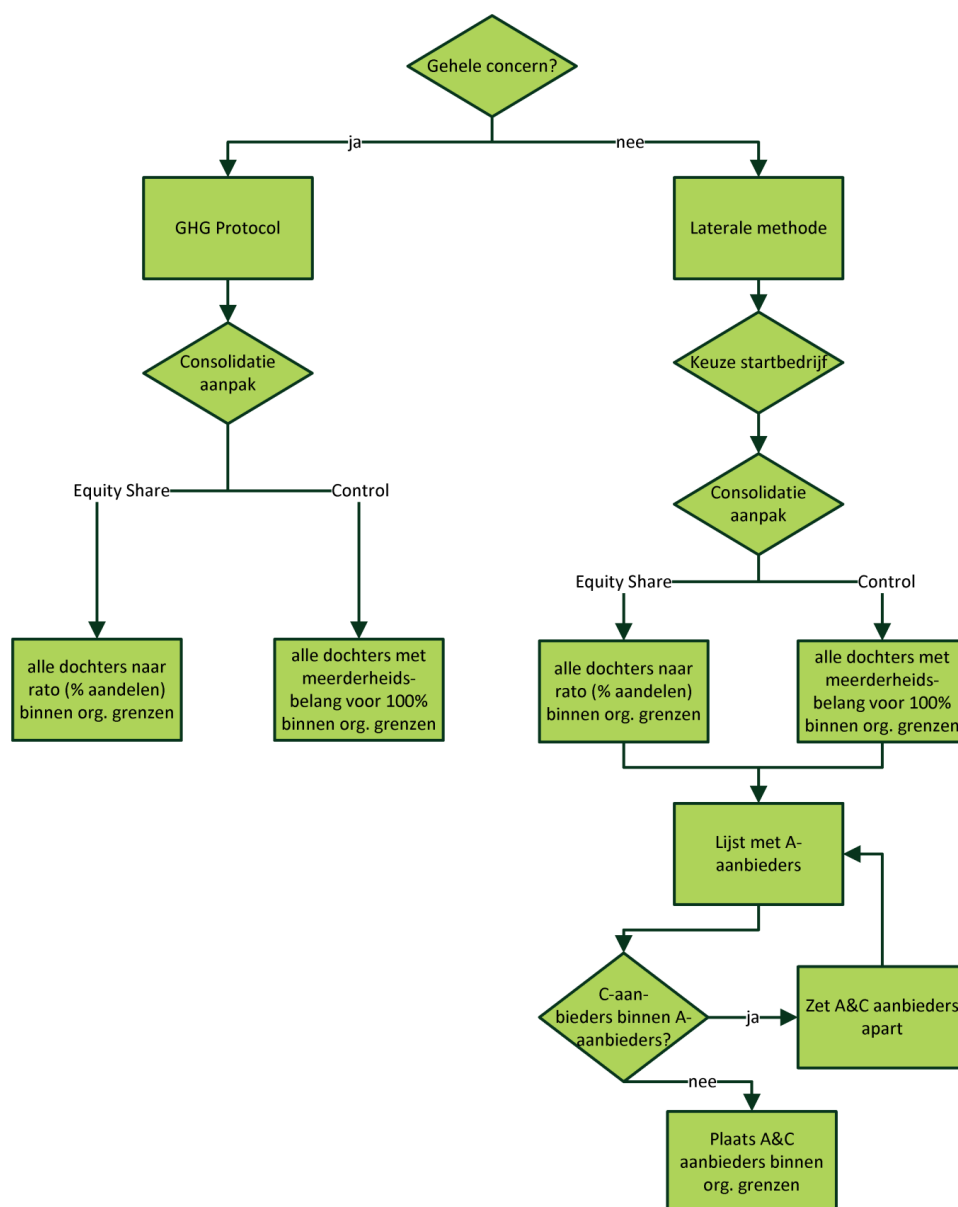
Met het gebruik van de CO₂ Prestatieladder wordt inzichtelijk bij welke activiteiten en in welke mate de interne organisatie CO₂ en andere broeikasgassen uitstoot. De CO₂ Prestatieladder heeft vijf treden, waarbij 1 t/m 3 inzetten op de directe emissies en trede 4-5 op inkoop. Dit project beoogt een certificering op trede 3 medio 2022.

Om inzicht te krijgen en actie te kunnen ondernemen op de eigen uitstoot, moeten eerst de organisatorische grenzen bepaald worden.

In deze memo beschrijven we de methodiek van de ladder voor het vaststellen van de organisatorische grenzen (**Hoofdstuk 1**) en de toepassing van deze methodiek om de organisatorische grenzen van de provincie Groningen vast te stellen (**Hoofdstuk 2**). Het advies volgt in **Hoofdstuk 3**. In **Hoofdstuk 4** is een begrippenlijst opgenomen.

1 CO2-Prestatieladder methodiek

Om de organisatorische grenzen te bepalen, worden de regels uit het Handboek CO2-Prestatieladder 3.1 en het Greenhouse Gas Protocol ("GHG Protocol") gevolgd. In figuur 1 staat beschreven welke keuzes men tegenkomt bij het bepalen van de grens.

1.1 GHG Protocol methode

De eerste vraag die gesteld moet worden bij het afbakenen van de organisatorische grenzen, is of het gehele 'concern' meegenomen wordt. Wanneer het hele concern wordt meegenomen, zal het GHG Protocol als uitgangspunt genomen moeten worden. Er zijn twee richtingen te kiezen:

'Equity Share Approach': komt overeen met de aanpak voor financiële verslaglegging. In dat geval moeten alle dochteronderdelen van het concern naar rato van het financiële aandeel in die onderneming worden meegenomen in de footprint.

'Control Approach': bij deze aanpak worden alleen de dochterondernemingen meegenomen waar het concern controle over heeft. Dit belang kan zowel financieel (een meerderheidsbelang) als operationeel (beslissingsbevoegdheid) zijn. Hier zal een keuze in gemaakt moeten worden. De onderdelen waarover controle bestaat moeten allemaal voor 100% meegenomen worden binnen de organisatorische grenzen.

Doorgaans is de 'control approach' de aanpak die van beiden het minst ingewikkeld is. Bij deze aanpak hoeft alleen de CO₂-uitstoot van de bedrijven bepaald te worden waarin het bedrijf een meerderheidsbelang heeft of beslissingsbevoegdheid voor heeft. Bij de 'equity share approach' zal de uitstoot van alle onderliggende bedrijven bepaald moeten worden, en van die uitstoot zal een deel op de CO₂-balans komen te staan. Het inventariseren zal dus vooral meer tijd kosten en veel omvangrijker zijn. Daarnaast betekent de 'control approach' dat er voor de organisatieonderdelen die de footprint bestrijkt ook daadwerkelijk een reductiebeleid geformuleerd kan worden, omdat er zeggenschap is over deze onderdelen. De meeste bedrijven die op de CO₂-Prestatieladder staan hebben gekozen voor de 'control approach'.

1.2 Laterale Methode

Wanneer er niet voor wordt gekozen om het gehele concern te nemen, zal de **laterale methode** worden uitgevoerd, zoals beschreven in het Handboek CO₂-Prestatieladder. Om de laterale methode uit te voeren wordt eerst een startonderdeel gekozen. Dit startonderdeel wordt gezien als de top van een (sub)hiërarchie. Om te bepalen welke dochteronderdelen van het startonderdeel binnen de organisatorische grens vallen, wordt er een keuze gemaakt tussen dezelfde als hiervoor beschreven richtingen uit het Greenhouse Gas Protocol: de 'equity share approach' of de 'control approach' (financieel dan wel operationeel).

De organisatieonderdelen die op dit moment binnen de organisatorische grens vallen, noemen we 'Deel S'. Om te toetsen of dit leidt tot een situatie waar zusteronderdelen binnen het concern uitgesloten worden, terwijl deze wel een sterke relatie hebben met het te certificeren onderdeel of groep onderdelen in 'Deel S', wordt een laterale analyse uitgevoerd. 'Deel S' wordt getoetst op haar relatie met concernaanbieders. Concernaanbieders (C-aanbieders) zijn aanbieders (leveranciers/crediteuren) die geheel of gedeeltelijk lid zijn van hetzelfde concern.

Van 'Deel S' wordt een lijst gemaakt met alle aanbieders, die op volgorde van inkoopomzet gerangschikt wordt. Met behulp van deze lijst worden de **A-aanbieders** benoemd: de grootste aanbieders van 'Deel S' die samen verantwoordelijk zijn voor tenminste 80% van de inkoopomzet. De aanbieder die met zijn inkoopomzet ervoor zorgt dat de cumulatieve 80% grens wordt overschreden, behoort nog tot de A-aanbieders.

Alle C-aanbieders die zich ook tussen de A-aanbieders bevinden (de **C&A aanbieders**) worden uit de lijst met A-aanbieders gehaald. De lijst A-aanbieders wordt aangevuld, zodat ze weer 80% van de inkoopomzet beslaan. In deze lijst zal weer gekeken moeten worden of er C-aanbieders staan. Mocht dit het geval zijn, worden deze weer apart gezet en wordt de procedure herhaald tot er zich geen C-aanbieders tussen de A-aanbieders bevinden. De C&A aanbieders die uit deze analyse naar voren zijn

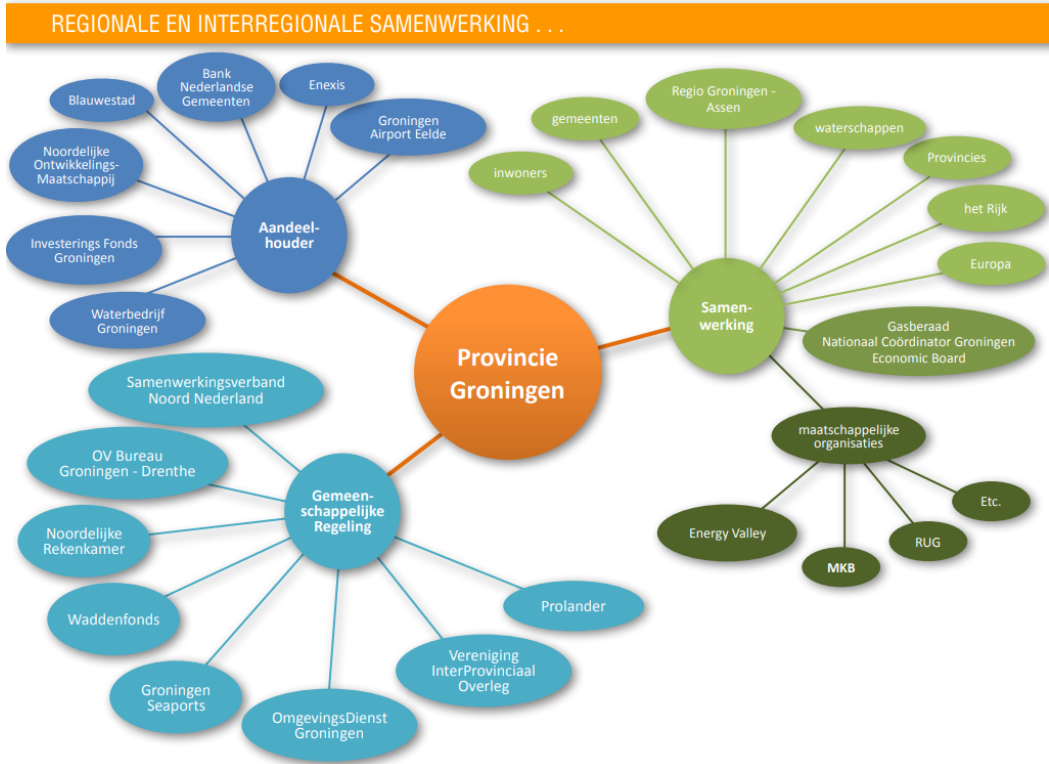
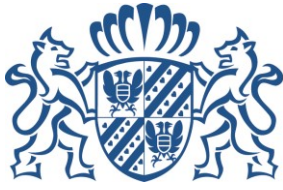
gekomen worden toegevoegd aan de organisatorische grenzen (deel S) en vormen samen de afgebakende organisatie voor de CO2-Prestatieladder.

2 Methodiek vaststellen organisatorische grenzen

Voor het vaststellen van de organisatorische grenzen, is gekozen voor het GHG-protocol met de control approach. Dit omdat de gehele organisatie wordt meegenomen in de CO2 Prestatieladder; er zijn geen onderdelen die buiten de CO2 Prestatieladder gelaten moeten worden.

Er is gekozen voor de 'Control Approach' waarbij is gekeken naar de zeggenschap van de provincie over andere organisaties, organisatiestructuren en samenwerkingsverbanden. De dochterondernemingen waar het concern een financieel/operationeel meerderheidsbelang in heeft, worden voor 100% meegenomen binnen de organisatorische grenzen. Hierdoor worden alleen de organisaties meegenomen waar de provincie invloed (operationele zeggenschap) op heeft. Ook fluctueert de organisatorische grens bij een aanpak op zeggenschap minder dan een op financiële gronden, waardoor de CO2 footprint begrijpelijker blijft.

Er is eerst geïnventariseerd welke samenwerkingsverbanden er zijn. In de onderstaande afbeelding staat het uitgangspunt voor de verkenning van de organisatorische grens. Ook is bij alle afdelingshoofden opgehaald welke gerelateerde partijen er bekend zijn. Bij deze organisaties is gekeken wat de structuurvorm is, of de footprint groot of klein wordt ingeschat en hoeveel invloed de provincie heeft. Ook worden partijen die van korte duur zijn niet meegenomen. De enige partij die hier onder valt is de Blauwe Stad B.V, die wordt momenteel afgebouwd. Voor de duidelijkheid, de grondexploitatie Blauwe Stad wordt wel meegenomen omdat die sinds 2019 een afdeling is van de provincie.

3 Advies

In de bijlage 'Overzicht van de organisatorische grens' is het overzicht van alle gerelateerde partijen weergegeven. Van deze organisaties is bekeken of ze binnen of buiten de grens horen volgens het handboek. In blauw staan de organisaties die volgens het handboek CO2 prestatieladder 3.1 binnen de grens vallen. In grijs staan de organisaties die buiten de grens vallen en in het oranje de organisaties die extra aandacht vereisen. Deze worden verderop extra beargumenteerd.

Met de organisaties waarover wordt geadviseerd om ze binnen de grens mee te nemen (IFG en OV-bureau), moet nog worden afgestemd hoe ze er zelf in staan. Het advies gaat dus over of verkend kan worden of deze organisaties willen deelnemen aan de CO2 prestatieladder binnen de boundary van de provincie Groningen.

In de tabel hieronder staan ze weergegeven met de type en deel zeggenschap erbij. Het advies is om de organisatorische grenzen voor de provincie Groningen te stellen zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Gerelateerde organisaties en bijbehorende percentage operationele zeggenschap van de provincie. De asterisk geeft aan dat de organisatie gebruikt maakt van faciliteiten van de provincie (zoals het wagenpark); deze worden wel meegeteld.

Naam organisatie	Meenemen in de boundary?	Type organisatie of structuur	Zeggenschap

Investeringsfonds Groningen B.V.	Ja	Besloten vennootschap	100%
OV-bureau Groningen Drenthe	Ja	Gemeenschappelijke Regeling	33%
Havenschap Groningen Seaports	Nee	Gemeenschappelijke Regeling	50%
Prolander	Nee	Gemeenschappelijke Regeling	50%
Waddenfonds	Nee	Gemeenschappelijke Regeling	33%
Omgevingsdienst Groningen	Nee	Gemeenschappelijke Regeling	4,20%
Noordelijke Rekenkamer	Nee	Gemeenschappelijke Regeling	33%
Samenwerkingsverband Noord-Nederland	Nee	Gemeenschappelijke Regeling	33%
Bank Nederlandse Gemeenten N.V.	Nee	Naamloze Vennootschap	0,14%
Enexis Holding N.V.	Nee	Naamloze Vennootschap	6,57%
Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland	Nee	Naamloze Vennootschap	16,67%
Groningen Airport Eelde N.V.	Nee	Naamloze Vennootschap	30%
Waterbedrijf Groningen N.V.	Nee	Naamloze Vennootschap	9,93%
Publiek Belang Electriciteitsproductie B.V.	Nee	Besloten vennootschap	6,01%
Claim Staat Vennootschap B.V.	Nee	Besloten vennootschap	6,01%
Economic Board Groningen	Nee	Stichting	0%
Groefonds B.V.	Nee	Besloten vennootschap	33,30%
Fonds Nieuwe Doen	Nee	Stichting	0%
Landinrichting en Bodemverontreiniging	Nee	Stichting	20%
Interprovinciaal Overleg	Nee	Vereniging	7%
Hive.Mobility	Nee	Netwerkorganisatie	20%
At-North	Nee	Samenwerkingsverband	33%
Gegevensknooppunt groningen	Nee	Samenwerkingsverband	12,50%

Verkeer- en vervoerberaad	Nee	Samenwerkingsverband	9%
Groningen Bereikbaar	Nee*	Samenwerkingsverband	20%
Regio Groningen Assen	Nee*	Samenwerkingsverband	11%
Nationaal Programma Groningen	Nee*	Programmabureau	14%

Voor de organisaties waarvan de indeling bediscussieerd kan worden volgens het handboek CO2 prestatieladder 3.1 is hieronder de keuze beargumenteerd.

3.1 Investeringsfonds Groningen B.V.

Het investeringsfonds Groningen B.V. (IFG) participeert in bedrijven en deelfondsen (aparte B.V.'s) die weer in andere bedrijven participeert. Zo participeert IFG indirect inmiddels in 35 bedrijven, voor maximaal 49,9%. Ook heeft het IFG geen zitting in een bestuur van een fonds of bedrijf waardoor hiermee ook geen sprake is van doorslaggevende zeggenschap, dus deze bedrijven vallen buiten de organisatorische grens.

Het investeringsmanagement en de directie van IFG worden uitgevoerd door de Investerings- en Ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland (NOM) en de 2-3 medewerkers zijn ook in dienst van de NOM. IFG betaalt de NOM voor deze diensten. De provincie heeft een belang van 100% in het aandelenkapitaal van het IFG en als enig aandeelhouder 100% zeggenschap. Hierdoor valt het IFG volgens het handboek binnen de organisatorische grens. Het IFG is een overlegorgaan en heeft een kleine footprint, daarom kiezen we ervoor om de CO2 uitstoot van het pand niet mee te rekenen, aangezien dit niet uit de footprint van het pand van de NOM gehaald kan worden. De overige uitstoot wordt wel meegerekend.

Advies

De zeggenschap van de provincie over het IFG is 100% en moet volgens de CO2 prestatieladder worden meegenomen in de organisatorische grens. Dit geldt alleen voor het IFG zelf en niet de onderliggende fondsen en bedrijven waarin wordt geïnvesteerd. Ook wordt er een uitzondering gemaakt voor het pand, aangezien het bij de NOM inzet en maar een kleine CO2 uitstoot heeft.

3.2 OV-bureau Groningen

Het OV-bureau Groningen Drenthe is opgericht in 2004 door de provincies Groningen en Drenthe om samen invulling te geven aan het opdrachtgeverschap voor het openbaar (bus)vervoer. Later is ook de gemeente Groningen hierbij gevoegd. Het OV-bureau heeft haar ambitie uitgesproken om een zero-emissie busvloot in 2030 te realiseren.

De uitstoot van het OV-bureau zal zeer groot zijn, door de vele transportbewegingen. Daardoor is het van belang om de CO2-uitstoot wel op te nemen bij één van de partijen. Provincie Groningen heeft 1/3e van de stemmen en betaalt ca 2/3e van de kosten. De provincie heeft extra middelen bijgedragen voor de verduurzaming van het OV (o.a. door subsidies binnen te halen). Ook rijdt een groot gedeelte

van de busvloot voor de provincie. Daardoor is het logisch om de footprint bij de provincie Groningen neer te leggen.

Advies

Alhoewel de provincie Groningen geen meerderheid heeft in de zeggenschap van het OV-Bureau, heeft de provincie extra middelen bijgedragen voor de verduurzaming van de busvloot. Aangezien de footprint groot zal zijn is het advies om het OV-Bureau wel mee te tellen binnen de organisatorische grens. De keuze om het niet mee te nemen kan ook worden gemaakt, het vergt namelijk een goede samenwerking met het OV-bureau en vergroot de grens aanzienlijk.

3.3 Havenschap Groningen Seaports

De gemeenschappelijke Regeling Havenschap Groningen Seaports is enig aandeelhouder van Groningen Seaport N.V.(GSP NV). GSP NV is exploitant en beheerder van de haven van Delfzijl en de Eemshaven. De andere partners in de Gemeenschappelijke Regeling zijn de gemeenten Eemsdelta en Het Hogeland. In het hoogste orgaan van de GR, het Algemeen Bestuur heeft de provincie 12 van de 24 stemmen, maar omdat voor een besluit een volstreekte meerderheid nodig is heeft de provincie geen doorslaggevende stem. Dus hoort het volgens de methode buiten de organisatorische grens. Echter heeft de provincie een financieel belang van 60% en wordt de uitstoot groot ingeschat, waardoor het goed is om deze keuze expliciet te overwegen.

Een argument om de GSP bij de footprint te betrekken is dat gemeente Eemsdelta en Het Hogeland de GSP hoogstwaarschijnlijk ook niet laten meetellen in een eventuele certificering. Daardoor zou het bij geen partij horen. Echter heeft de GSP zelf een footprint opgesteld en ook laten certificeren door EcoPort.

Advies

Door beperkte invloed van de provincie en het feit dat GSP al is gecertificeerd door EcoPort, is het advies om Havenschap Groningen Seaports niet mee te nemen binnen de organisatorische grens.

3.4 Prolander

Prolander is de uitvoeringsorganisatie voor het landelijk gebied in de provincies Drenthe en Groningen. provincie Drenthe is de andere deelnemende partij. De zeggenschap van provincie Groningen in het bestuur is 50%, gelijk aan die van de provincie Drenthe. Voor zo ver bekend is er geen footprint opgesteld en aangezien de uitstoot waarschijnlijk groot is (vanwege de inzet van groot materieel en veel transportbewegingen), zou één van de twee organisaties de footprint mee moeten laten tellen. Het financieel belang van provincie Groningen is ca 38% en van de provincie Drenthe ca 62% gezien de verhouding in de uitvoerende werkzaamheden. Hierdoor is het logisch om de footprint door de provincie Drenthe te laten meetellen en niet bij de provincie Groningen.

Advies

Doordat het gros van het werk van Prolander wordt verricht voor provincie Drenthe luidt het advies om Prolander niet mee te nemen binnen de organisatorische grens.

3.5 Groningen Bereikbaar

Groningen Bereikbaar is een samenwerkingsorganisatie met als doel werken aan een goed bereikbaar Groningen. De samenwerking bestaat uit: de gemeente Groningen, de provincie Groningen, Rijkswaterstaat en ProRail. De zeggenschap van de provincie is dus kleiner dan de helft, echter betaalt de provincie ca 80% van de kosten. De footprint zal waarschijnlijk klein zijn aangezien het eigenaarschap van de projecten bij een andere organisatie ligt. Daardoor blijft alleen de CO2 uitstoot van de overlegstructuur over. De inzet van het personeel hoort al bij de provincie en er wordt gebruik gemaakt van het wagenpark van de provincie. Het gebouw huren ze samen met de RGA. Omdat de provincie invloed heeft op het wagenpark en niet op de huur van het pand wordt Groningen Bereikbaar niet meegenomen binnen de grens, behalve waar gebruik wordt gemaakt van de faciliteiten

Advies

Doordat Groningen Bereikbaar een overlegstructuur is en daardoor een kleine footprint heeft en de operationele zeggenschap minder is dan 50%, is het advies om het niet mee te tellen binnen de organisatorische grens. Een uitzondering geldt voor de faciliteiten (wagenpark) waar al gebruik van wordt gemaakt.

3.6 Regio Groningen Assen

Regio Groningen Assen (RGA) is een samenwerkingsverband van de provincies Drenthe en Groningen en de gemeenten Assen, Groningen, Het Hogeland, Midden-Groningen, Noordenveld, Tynaarlo en Westerkwartier. In de RGA werken deze overheden sinds 1996 samen op de thema's economie, mobiliteit, ruimtelijke kwaliteit en wonen. De provincie heeft dus minder dan de helft zeggenschap. De organisatie is een overlegstructuur en heeft ca 5 medewerkers, die tot het personeel van de provincie behoren en dus van het wagenpark van de provincie gebruik maken. De RGA huurt samen met Groningen Bereikbaar een pand. Omdat de provincie invloed heeft op het wagenpark en niet op de huur van het pand wordt RGA niet meegenomen binnen de grens. Een uitzondering geldt voor de faciliteiten waar al gebruik van wordt gemaakt.

Advies

Doordat Regio Groningen Assen een overlegstructuur is en daardoor een kleine footprint heeft en de operationele zeggenschap minder is dan 50%, is het advies om het niet mee te tellen binnen de organisatorische grens. Een uitzondering geldt voor de faciliteiten (wagenpark) waar al gebruik van wordt gemaakt.

3.7 Nationaal Programma Groningen

Het Nationaal Programma Groningen (NPG) is een programmabureau dat de komende tien jaar een aantal programma's beheert. Het is een samenwerkingsverband tussen het Rijk, de provincie en de gemeenten Oldambt, Eemsdelta, Midden-Groningen, Groningen en Het Hogeland. De gelden zijn 100% gefinancierd door het rijk. Het NPG heeft juridisch gezien mandaat gekregen via de Provinciale Staten, maar in het algemeen bestuur heeft de provincie maar 2 van de 16 stemmen en in het dagelijks bestuur maar 1 van de 7. De operationele zeggenschap is daarmee minder dan de helft.

Het NPG is een overlegstructuur met 15 medewerkers in dienst, waardoor de CO2 uitstoot klein zal zijn. De medewerkers zijn volgens gemeenschappelijke regeling in dienst van de provincie Groningen en mogen dus ook gebruikmaken van het wagenpark. Dit wordt automatisch meegenomen binnen de organisatorische grens. Dat geldt ook voor de medewerkers die van het provinciale gebouw

def.vastgestelde organisatorische grens 7 maart 2022.docx

gebruikmaken. Een deel van de medewerkers zit in Ten Boer bij gemeente Groningen in het pand. Dit wordt niet meegerekend binnen de grens aangezien het gebouw al bij de gemeente wordt gerekend.

Advies

Doordat het Nationaal Programma Groningen een overlegstructuur is en daardoor een kleine footprint heeft en de operationele zeggenschap minder is dan 50%, is het advies om het NPG niet mee te tellen binnen de organisatorische grens. Een uitzondering geldt voor de faciliteiten (wagenpark en werkplekken) waar al gebruik van wordt gemaakt.

Tot slot

Nadat verkend is of het IFG en het OV-bureau willen deelnemen aan de CO2 prestatieladder binnen onze organisatorische grenzen, wordt de boundary gebruikt bij de verdere uitwerking van de CO2 Prestatieladder. Mochten er wijzigingen in de structuur van samenwerkingsverbanden optreden, dan worden deze wijzigingen meegenomen bij actualisatie van de CO2 Prestatieladder.

4 Begrippenlijst

A&C-aanbieder	Een aanbieder/leverancier die binnen hetzelfde concern valt, en binnen de groep met aanbieders valt die samen verantwoordelijk zijn voor tenminste 80% van de inkoopomzet.
CO ₂ -footprint	De emissies die worden uitgestoten binnen de organisatiegrenzen in een bepaalde periode.
Control approach	De dochterondernemingen waar het concern een financieel/operationeel meerderheidsbelang in heeft, worden voor 100% meegenomen binnen de organisatorische grenzen.
Equity share approach	Alle dochterondernemingen moeten naar rato van het financiële aandeel in die onderneming worden meegenomen binnen de organisatorische grenzen.
Laterale methode	Wanneer een dochtermaatschappij van een concern een laddercertificaat wil behalen, zullen de A&C-aanbieders meegenomen moeten worden in de organisatorische grenzen. De laterale methode beschrijft hoe dit bepaald wordt.